

Evaluering af projekt Bydelsmødreforeningen

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Projektets formål.....	4
Evalueringsmetode.....	5
Projektforløbet	6
Aktiviteterne.....	7
Opfølgning på succeskriterier.....	10
Afsluttende refleksioner.....	11

Indledning

I 2013 fik Bysekretariatet og Bydelsmødreforeningen i Randers Nordby mulighed for at udvikle foreningen og dens funktion i lokalområdet. Foreningen var blevet etableret i 2010 som en udløber af projekterne "Bydelsmødre i Randers" og "Kvinder i forening"¹. Projekt "Bydelsmødre i Randers" havde formået at få fat i en gruppe af kvinder, der enten gik fast derhjemme som førtidspensionist eller selvforsørgede eller kvinder på primært kontanthjælp. Kvinderne deltog i et undervisningsforløb, hvor de fik viden om samfundsforhold, som de så kunne videreformidle til andre i deres umiddelbare netværk. For at bevare en platform, hvor kvinderne fortsat kunne mødes blev der etableret en forening, Bydelsmødreforeningen. Foreningen blev etableret med det formål dels at hjælpe kvinderne med at få ny viden og information de kunne formidle videre samt været et samlingssted, hvor kvinderne kunne mødes en gang ugentligt om deres fritidssysler såsom syning mv. Fra 2011 og indtil udgangen af april 2013 overgik samarbejdet med foreningen til den boligsociale helhedsplan. Ved Helhedsplanens udløb skulle foreningen stå på egne ben, men allerede inden da var der udfordringer med at holde foreningen i gang, og det var på denne baggrund at projekt "Bydelsmødreforeningen" så dagens lys.

¹ Evaluering af de to projekter kan findes på Bysekretariatets hjemmeside <http://www.bysekretariatet.dk/rapporter.aspx>

Projektets formål

Formålet med projekt Bydelsmødreforeningen har været at forankre allerede opnåede mål for det tidligere projekt Bydelsmødre, så kvinder med anden etnisk baggrund kunne få mulighed for netværksdannelse og rådgivning i uformelle rammer. Det har skullet ske via Bydelsmødreforeningen, der har til formål at udvikle kvindernes sociale netværk og at skabe rum for dialog, støtte og opbakning omkring det opsøgende arbejde som Bydelsmor. Antagelsen bag bydelsmorkonceptet er, at bydelsmødrene gennem deres virke styrker integrationen. Det gør de ved at yde mor-til-mor-rådgivning til etniske minoritetskvinder om samfundets krav og muligheder med hensyn til blandt andet børn og opdragelse, sundhed og arbejdsmarked. Hertil brød projektet etnisk betinget social isolation, da projektet havde deltagere af forskellig etnicitet.

Til at støtte op om foreningen har der været ansat en frivillighedskoordinator, der har skullet hjælpe foreningen med at synliggøre sit arbejde og rekruttere flere frivillige. Frivillighedskoordinatoren har ligeledes skullet hjælpe foreningen med at koordinere og styrke de frivillige indsatser således, at de frivillige tager ejerskab og over tid kan stå på egne ben. Sidst men ikke mindst skulle projektet medvirke til at opkvalificere bestyrelsesmedlemmer sådan, at bestyrelsen ved indsatsens afslutning selvstændigt kunne fortsætte arbejdet og være selvkørende.

Evalueringemetode

Evalueringen af projektet vil både forholde sig til de opnåede resultater set i relation til projektets succeskriterier. Til belysning af dette er der indsamlet følgende dokumentation:

- Koordinators registrant af henvendelser til bydelsmødre
- Koordinators registrant af åbningsdage
- Program for temamøder
- Foreningens medlemsliste
- Fokusgruppeinterview med bestyrelsen. Herunder evaluering og refleksion over projektet og uddannelsesforløbet.

Afslutningsvis vil evalueringen tage form af en analyse og refleksion, hvor der ses nærmere på projektets erfaringer med overgangen fra at være et projekt til at skulle være en selvstændig forening, og hvilken betydning det har for bydelsmorkonceptet. Her vil det være projektleders observationer og indgående kendskab til de to oprindelige projekter, Helhedsplanen og projekt "Bydesmødreforeningen", der er grundlaget for denne refleksion.

Projektforløbet

Tilbage i 2011 indsendte Bysekretariatet en ansøgning til Integrationsministeriet vedr. projekt "Bydelsmødreforeningen". Grundet nedlæggelsen af Integrationsministeriet gik der en rum tid førend der kom svar på ansøgningen. I sommeren 2012 modtog Bysekretariatet og Bydelsmødreforeningen tilsagn på 110.000 kr. Hertil havde foreningen ansøgt om §18 midler og bidrog herigennem med 30.000 kr.

Det havde været ønsket at opstarte i efteråret 2012, men eftersom Helhedsplanen stod overfor at udløbe, var der en del usikkerheder i forhold til bemanning af projektet, og på hvilke måde projektet skulle forankres organisatorisk. Primo 2013 var Bysekretariatet parate til at gå i gang, og en medarbejder blev pr. 15. april ansat 10 timer ugentligt til at løfte opgaven som frivillighedskoordinator.

Foreningen havde på daværende tidspunkt "lagt stille" i noget tid. I efteråret 2012 havde der været generalforsamling, og en bestyrelse bestående af tre personer var blevet valgt. Foreningen, der holder til i Bysekretariatets lokaler, mødtes fast en gang ugentligt, men aktivitetsniveauet var dalende.

Den ansatte frivilligkoordinator gik i gang med at udrede foreningens forhold og i maj blev der endnu engang afholdt generalforsamling. Denne gang var der stor opbakning fra medlemmerne som følge af koordinators opsøgende kontakt til alle registrerede medlemmer, og en bestyrelse bestående af 7 medlemmer blev valgt. Herefter blev igangsat en proces, hvor foreningens aktiver og dermed muligheder blev udredt. Det var en svær proces, men i efteråret 2013 var foreningens bestyrelse parate til at gå i gang med en opkvalificering.

Til dette forløb blev hyret en ekstern konsulent, der har stor viden om foreninger, foreningsdrift, foreningskultur, og hvordan man udvikler foreningen. I projekt "Bydelsmødreforeningen" blev et af de store kernepunkter, hvordan man kan rumme både uddannede og ikke-uddannede bydelsmødre. Et andet punkt var driften af foreningen og sidst men ikke mindst hvordan man kan sikre foreningens videre virke gennem rekruttering og fastholdelse af frivillige. Ved at få bl.a. disse ting på plads var det tanken, at et evt. partnerskab med Randers kommune skulle undersøges nærmere. Ved projektets afslutning stod det klart, at et partnerskab med Randers kommune var foreningen endnu ikke klar til, da et partnerskab indebærer en gensidig forpligtelse, og som foreningens frivillige endnu ikke var parate til at løfte. Dog er foreningens bestyrelse blevet meget mere bevidst om foreningens formål og potentiale, der giver et bedre udgangspunkt for fremtiden.

Aktiviteterne

I det følgende vil projektet og dermed Bydelsmødreforeningens aktiviteter gennemgås mere nøje.

Aktiviteterne har været af meget forskellig karakter, og omfattet bl.a.:

- Foreningens drift
- Faste åbningsdage med kreative sysler og viden
- Styrkelse af identitet som bydelsmor
- Udflugter og temadage
- Samarbejde med andre foreninger
- Opkvalificeringsforløb for bestyrelsen

Foreningens drift

Efter generalforsamlingen i maj 2013 arbejdede bestyrelse og frivilligkoordinator intensivt for at få de formelle rammer omkring foreningen på plads. I den forbindelse blev følgende opgaver udført:

- Foreningens vedtægter blev revideret
- Der blev udarbejdet en medlemsliste i excel og lavet medlemskort
- Regnskab
- Etablering af ny bankkonto og nemID
- Udarbejdet en liste over foreningens aktiver

Ved at få disse ting på plads blev det muligt for foreningens bestyrelse at søge om §18 midler og i efteråret 2013 fik foreningen tilsagn om knap 30.000 kr. til at fortsætte deres aktiviteter for. Det var tiltrængt, da foreningen på daværende tidspunkt ikke havde mulighed for at tilbyde kreative sysler og udflugter længere.

Faste åbningsdage med kreative sysler og viden

Der er gennem projektperioden arbejdet intensivt for at styrke den aktivitetsorienterede del af projektet. Således har foreningens bestyrelse i samarbejde med koordinator ændret åbningstider, omstruktureret systemen og indført nye aktiviteter: workshop hvor der blev lavet fuglebade, udflugt med børn til den jyske opera, julefrokost, kulturdag mv..

Herudover har koordinator været opmærksom på at bruge den ugentlige åbningsdag til at give medlemmer og frivillige viden om emner, som er blevet efterspurgt af de fremmødte. Nogle gange er det sket spontant, og andre gange har medlemmerne efterspurgt temaer som koordinatoren har forberedt og givet videre på et senere tidspunkt. Koordinator har i den forbindelse indsamlet materiale vedr. forskellige temaer såsom dansk statsborgerskab, skattespørgsmål, kost, overvægt, kvinders sundhed etc. Den information er sat i en mappe, hvor kvinderne kan finde den og dermed bruge mappen som en opslagsbog.

Styrkelse af identitet som bydelsmor

I projektperioden er der arbejdet for at styrke foreningsbestyrelsens og de frivilliges identitet som bydelsmødre. Det er bl.a. gjort ved at italesætte hvad er en bydelsmor og hvordan virker man som

bydelsmor? Hertil har foreningen fået etableret samarbejde med Landsforeningen af bydelsmødre og 8 bestyrelsesmedlemmer og frivillige deltog i Landsmødet i Vejle den 6. oktober 2013.

Udflugter og temadage

Herunder fremgår afholdte temadage. Temadagene har særligt været målrettet foreningens bestyrelse og frivillige.

Foreningstanken og hvad kræver det at være en forening

Under generalforsamlingen den 13. maj valgte koordinatoren at afholde en temadag for alle medlemmer og bestyrelse omhandlede bl.a.: hvad er en forening?, hvad forventes der af en bestyrelse? Frivillighed, tavshedspligt etc. Temaet var udgangspunkt for den proces, som foreningen skulle igennem i forhold til at få formalia omkring foreningen på plads. Hvert bestyrelsesmedlem har efterfølgende fået egen mappe med foreningsvedtægter og andet informationsmateriale vedr. foreninger udleveret.

Kulturtema

Udflugt til den Jyske Opera i Århus, hvor 16 kvinder af 12 forskellige etniske baggrunde oplevede en eksperimental balletopera "The picture of Dorian Grey"(generalprøve). En anderledes og udfordrende kulturoplevelse der gjorde stort indtryk på kvinderne, og udfordrede deres perspektiv på, hvad kultur kan og er.

At virke som frivillig

I alt 8 kvinder fra foreningen tilmeldte sig og gennemførte uddannelse i selvomsorg og kollegial omsorg. Uddannelsen varede 20 timer i alt fordelt på 4 dage. Uddannelsen blev afholdt i Århus på Kvindehuset i Viby og var arrangeret af Center for Socialt ansvar. Formålet med uddannelsen har været at klæde Bydelsmødrene bedre på til deres frivillige indsats, så de kan blive bedre til at sige fra og passe på sig selv og undgå at blive stressede eller udbrændte i mødet med socialt udsatte og nogle gange også traumatiserede kvinder.

Demokrati og valgdeltagelse

Den 5. november 2013 afholdte foreningen et arrangement i forbindelse med kommunalvalget. Foreningen søgte Social, Børne- og Integrationsministeriet om midler i puljen "Alles valg", og fik bevilget midler til arrangementet, der både skulle være for kvinder og deres børn. Ved arrangementet fik deltagerne mulighed for få viden om hvorfor det er vigtigt at stemme, hvad og hvor er et stemmested, hvordan det foregår, hvordan en stemmeseddel ser ud osv. Ved arrangementet deltog 36 kvinder og 56 børn.

Samarbejde med andre foreninger

Foreningen har gennem projektperioden indgået samarbejde med andre lokale foreninger. Blandt andet deltog foreningens frivillige i en multikulturel dag i Aktivitetsforeningen Jenumparkens sommerfest der blev afholdt i uge 27.

Herudover har foreningen indledt et samarbejde med en anden lokal forening "Barnets sag". Samarbejdet har haft til formål at yde en almennyttig indsats, og 4 kvinder i Bydelsmødreforeningen har bl.a. deltaget

som frivillige i et arrangement afholdt af "Barnets sag". Ved arrangementet deltog 300 børn, unge og voksne, der alle af forskellig årsag er udsatte (familier fra krisecentre, asylcenter og andre).

Opkvalificeringsforløb for bestyrelsen

I efteråret 2013 har bestyrelsen gennemført et 4 dage langt opkvalificeringsforløb med en ekstern konsulent. Baggrunden for valget af konsulent, var konsulentens store erfaring med foreninger, foreningskultur og foreningsdrift samt et forudgående kendskab til foreningen og de udfordringer, foreningen stod overfor.

Med konsulentforløbet var det målet, at foreningen fik fokus på sin identitet og hvilken opgave den varetager og for hvem. Undervejs i forløbet blev det klart for foreningen, at det ikke var klar til et partnerskab, men at der var et større behov for at sikre foreningens aktiviteter gennem rekruttering og fastholdelse af frivillige.

Bestyrelsen har ved den afsluttende evaluering fremhævet uddannelsesforløbet som særligt givtigt. Med forløbet fik de sat ord på hvem de er, og hvordan de skal kommunikere ud til omverden. Forløbet fik også sat ord på nogle af de iboende konflikter i foreningen. Eksempelvis hvornår er man bydelsmor? Kan alle blive en bydelsmor når man ikke har en uddannelse? Hvis man er af dansk herkomst kan man så være en bydelsmor?

Opfølgning på succeskriterier

I ansøgningen er der defineret 8 succeskriterier for projektet. I nedenstående tabel er der en kortfattet opgørelse på disse, og som i vidt omfang refererer til de allerede beskrevne aktiviteter.

Succeskriterium	Status ved projektets afslutning
At foreningen eksisterer	Foreningen eksisterer
At medlemstallet er øget til 45	Medlemstallet er øget fra 27 til 37
At der er 30 nye brugere, som har modtaget rådgivning fra en Bydelsmor	Siden generalforsamlingen i maj er der kommet 10 medlemmer til. Alle er nye brugere af foreningens rådgivning og aktiviteter. Herudover har foreningens bestyrelse forsøgt at dokumentere bydelsmødrenes arbejde, og i november 2013 prøvet at lave en logbog som et frivilligt bestyrelsesmedlem fører. Logbogen dokumenterer det der sker, når foreningen holder åbent om fredagen kl. 10-15. dette datamateriale er yderst sparsomt og samler op på 3 åbningsdage. Her fremgår det, at mellem 1-2 kvinder modtager rådgivning pr. åbningsdag. Hertil kommer den rådgivning som bydelsmødrene foretager i den uformelle sfære. Dvs. i forhold til venner, naboer og familie. Denne er ikke opgjort. Med udgangspunkt i den rådgivning der ydes på åbningsdage, vurderes det, at over 21 åbningsdage med gns. 1,5 personer der modtager rådgivning, så har 32 personer modtaget rådgivning.
At foreningen tilbyder rådgivning på minimum 5 forskellige modersmål	Officielt tilbydes der rådgivning på tre sprog: dansk, tyrkisk og tamilsk, men foreningen har 37 medlemmer af 15 forskellige etniske baggrunde, hvoraf 11 er uddannede bydelsmødre, og udøver rådgivning/vidensdeling, men på uformel vis.
At foreningen holder åbent en gang om ugen og at en lille gruppe af frivillige har overtaget organisering af cafe og syværksted.	Foreningen holder åbent en gang ugentligt (fredag), og holder dørene åbne for både medlemmer og brugere. Systuen er overtaget af aktive frivillige.
At bestyrelsen føler sig styrket og er selvkørende i den forstand, at den varetager opgaverne, og at alle bestyrelsesmedlemmer kender til de muligheder der er for hjælp og vejledning.	Bestyrelsen har ved den afsluttende evaluering af opkvalificeringsforløbet givet udtryk for, at det har været en god og lærerig proces.
At der er blevet holdt minimum 4 temamøder.	Der er blevet afholdt 4 temamøder for bydelsmødrene.
At frivillighedskoordinatoren har formidlet erfaringerne med forankringstiltag til minimum 2 bydelsmødreprojekter i andre kommuner.	Bydelsmødreforeningen har haft kontakt til andre bydelsmødreprojekter i Danmark. Der har været dialog med bydelsmødrene i hhv. Viborg og Århus, og der er lagt et møde med Århus i februar 2014. Herudover har foreningen deltaget i Landsmøde. Her deltog 8 medlemmer og frivillige fra foreningen.

Afsluttende refleksioner

Undervejs i projektet har vi oplevet, at det er en stor udfordring at synliggøre bydelsmødrenes betydning for boligområdet og de familier de er i kontakt med. Vi ser derfor et behov for at nuancere kvindernes vejledning og aktive medborgerskab. Flere af de uddannede bydelsmødre er aktive i lokalsamfundet, og udfører ikke bare frivilligt arbejde i Bydelsmødreforeningen, men også i andre foreninger. Mange af medlemmerne deltager som frivillige i forskellige arrangementer i boligområdet, og flere har medvirket til at afholde etniske madaftener i den boligsociale Helhedsplans regi. Det engagement og den funktion som rollemodel er svær at måle og veje, men det er projektleders vurdering, at det er her, at bydelsmorkonceptet har stor tyngde i forhold til integration.

En anden stor udfordring er overgangen fra projekt til selvstændig forening. I alt er der siden 2009 blevet uddannet 32 bydelsmødre. Blandt disse er 14 tyrkiske kvinder, hvoraf hovedparten er medlemmer i en anden selvstændig forening, SESAM. I Bydelsmødreforeningen er 11 af de resterende uddannede bydelsmødre medlemmer. Blandt disse 11 kvinder er 7 aktive, og for at holde foreningen i flow, er der åbnet op for, at også andre kan virke som bydelsmødre og få adgang til temadage, landsmøde mv. Det har dog også givet anledning til konflikt, for er de nye og ikke-uddannede bydelsmødre ligeså meget bydelsmødre som de uddannede? Det kan være en svær balancegang, da det er vigtigt at bevare den enkeltes motivation for at være bydelsmor, og stolthed over det uddannelsesforløb, man har gennemført, samtidig med, at de nye bydelsmødre også føler, at deres indsats anerkendes. Muligvis peger denne erfaring på, at man fremadrettet skal gøre sig overvejelser om bydelsmorkonceptet. Kræver det en uddannelse at kunne kalde sig bydelsmor? Eller er engagement og lysten til at ville det nok?

Foreningens bestyrelse og frivillige vil i fremtiden stå uden en koordinator, og det vurderes at få indflydelse på aktivitetsniveauet, driften og mulighederne for at give viden videre til de aktive medlemmer. Det vurderes, at foreningen fortsat vil holde åbent om fredagen ligesom tidligere, men det bliver en større udfordring at sikre at give viden til bydelsmødrene, som de så igen kan formidle videre. Bysekretariatets medarbejdere vil i det omfang det er muligt støtte op om dette og foreningens drift, men skal foreningen køre videre på sigt, er det nødvendigt at der kommer flere frivillige og gerne frivillige med ressourcer.